

P O W E R S

S U P E R S A N K A R E I T A R U U M I S H U O N E E L L A

Otto Siniö

ETSIVÄT DEENA PILGRIM JA CHRISTIAN WALKER SAAPUVAT RIKOSPAIKALLE.
LEHTIMIEHET, POLIISIT JA OHIKULKIJAT PARVEILEVAT JO RIKOSPAIKAN YMPÄRILLÄ.
VERILAMMIKOSSA MAKAA SUPERSANKARITAR.

Näin alkaa Brian Bendisin ja Michael Oemingin poliisirutiinia supersankareihin yhdistelevä sarjakuva Powers. Powersin päähenkilöt ovat poliisietseivä, joiden toimenkuvana ovat erityisesti supersankareihin liittyvät rikokset. Töitä riittääkin kaupungissa, jossa teräsmiehet ovat jokapäiväinen näky niin lentämässä taivaalla kuin posceraamassa juorulehtien kansissa.

Image Comicsin julkaisema Powers on jälleen yksi supersankari aiheen ympärillä pyörivä sarjakuva, mutta sen juuret ovat kokonaan toisessa genressä. Bendis käyttää hyväkseen tosirikossarjakuviaan varten tekemäänsä laajaa taustatyötä. Fantasian sävyttämässä maailmassa toimitaan todellista poliisikäytäntöä mukaillen ja tapahtumapaikkoina ovat tunnistettavan oloiset ruumishuoneet, rikoslaboratoriot ja kuulustelukopit.

Bendis on todennut ryhtyneensä kirjoittamaan rikostarinoita, koska Frank Miller ja muut 1980-luvun puolivälissä supersankari genreä uudistaneet tekijät lannistivat hänet. Vaikka Bendis tunsi amerikkalaisille sarjakuvantekijöille ryyppillistä lukkarinrakkautta supersankareihin, ei hänellä mielestään ollut mitään lisättävää laajityyppiin.

Viime vuosikymmenen lopulla ajatus uudenlaisesta näkökulmasta supersankareihin alkoi kyteä Bendisin mielessä. Hän alkoi suunnitella kuvittaja Michael Oemingin kanssa, omien sanojensa mukaan, "Behind the Music -tyylistä supersankaritarinaa". Behind the Music on VH1-musiikkivideon kanavan dokumentisarja, jossa rokkitähtien elämää kronikoidaan varsin sensaatiohakuisesti.

Samalla tavalla Powersin rikosetsivät tonkivat supersankareiden vähemmäri loistokasta puolta, yli-inhimillisten julkisten kaappeihin survoittuja luurankoja. Tarinassa "Who Killed Retro Girl" suosituksen supersankarin kuolema pakottaa sarjan päähenkilöt Walkerin ja Pilgrimien kyselymään viittasankareilta ei-toivottuja kysymyksiä. "Roleplay" tutkii supersankarimaailman fanikulttuuria, kun joukko suosikkisarjain asusteisiin sonnustuneita nuoria löytyy surmattuina. Kovasti Teräsmiestä muistuttavan jumalsankaria mieltymys punatukkaisiin bändäreihin paljastuu jutussa "Groupies".

Vaikka Powersin kertomusten liikkeellepanevana voimana ovatkin yli-inhimilliset sankarit, näkökulma pysyy tiukasti maan pinnalla. Verrattuna Bendisin kunni-

oittamiin 1980-luvun yli-ihmisyyttä analysoineisiin sarjakuviin Powersin lähestymistapa aiheeseen on päinvastainen. Siinä missä Millerin Yön ritarin paluu esittää supersankarit realismia tavoittelevassa maailmassa, Powersin päähenkilöt ovat tavallisia ihmisiä supersankarimaailmassa. Kadunmiehen näkökulmaa supersankareiden täyttämään fantasiamaailmaan on käsitelty myös Kurt Busiek Astro City -sarjakuvassaan.

Powers on niin sanottu "mature readers" -sarjakuva, joten Bendisin ja Oemingin ei tarvitse väliintää nuorelle yleisölle suunnattujen sarjakuvien rajoituksista. He käyttävät kuitenkin "mature readers" -leiman suomia vapauksia harkiten. Surmatyöt tapahtuvat tavallisesti ruutujen välissä ja lukija näkee vain seuraukset etsivien saapuessa rikospaikalle. Voimasanojen käyttö on oma lisänsä Bendisin naturalistisen dialogiin. Powersia tehdään ilmeisen tietoisesti aikuiselle yleisölle, joka on kasvartu supersankareiden parissa. Powers pelaa kuvastolla, joka on tuttua lukijan lapsuudesta, mutta näkökulma aiheeseen on satiirinen ja käsitteilytapa vanhempaa lukijaa puhutteleva.

Michael Oemingin stilisoitu kuvitus muistuttaa moderneja animaatio sarjoja. Oeming suurentele ja väänentelee hahmojen mittasuhteita. Ratkaisu on erikoinen sarjakuvalle, joka tavoittelee maanläheistä ja kliimistä tunnelmaa. Pürrostyylit toimii etäännyttämiskeinona, jolla tarina siirretään omaan fantasiamaailmaansa. Oemingin kuvitus tuo tarinaan huumoria, jota ilman Powers jäisi turhan kynniseksi.

Hänen kuvissaan on parhaimmillaan ma- niota liikkeen ja painon tuntua.

Brittiläinen sarjakuvakriitikko Paul O'Brien on todennut osuvasti luke- vansa Brian Bendisin sarjakuvia, vaikka päähenkilöt eivät tekisi muuta kuin keskustelisivat pihatiensä asfaltoimisesta. Bendisin luonnollisen oloinen dialogi on viihdyttävää luettavaa. Bendis osaa jäljen- tää tekstiinsä erilaisia puhemaneereja ja puhekielen ilmaisuja ja saa ne toimimaan kirjoitettunakin.

Sivurakenteiltaan Powers on asteen perinteistä amerikkalaista sarjakuvail- maisua rohkeampaa. Bendis rytmittää tarinoita jättämällä ruutuja leijumaan irral- lisenä tyhjien sivujen päälle tai osan sivua tyhjäksi. Onnistuessaan tehokeinot mah- dollistavat lukijan ajankulun käsityksellä leikkimisen. Parhaimmillaan tyhjät sivut, joissa on vain pari pientä ruutua, luovat klaustrofobista tunnelmaa.

Bendisin ja Oemingin luomus on saanut ansaittua tunnustusta. Powers voitti Eisner-palkinnon 2001 parhaana uutena sarjana. Tätä kirjoittaessa lehteä on ilmestynyt 25 numeroa, joista ensimmäi- set 14 on koottu albumeihin Who Killed Retro Girl, Roleplay ja Little Deaths.

Vaikka Bendis ja Oeming ovat nous- seet amerikkalaisen populaarisarjakuvan supertähdiksi ja työskennelleet viime vuosina useissa eri hankkeissa, lienee Powers edelleen pari valjakon jännittävin ja energisin sarjakuva. Powers yhdistelee onnistuneesti julkisuussatiiria rikosjännä- riin, supersankareita murhamysteereihin sekä realistista näkökulmaa fantasiisiin hahmoihin. Powers saattaa olla tämän hetken paras amerikkalainen aikuisille suunnattu supersankarisarjakuva.

Teräsmies on kuollut. Whodunnit? ■

Brian Bendis – vastavirrasta valtavirtaan

Powersin käsikirjoittava Brian Bendis on tämän hetken suosituimpia yhdysvaltalai- sia sarjakuvakirjoittajia. Uransa sarjakuvien parissa hän aloitti julkaisemalla mus- tavalkoisia omakustannesarjakuvia, jotka hän myös itse kuvitti. Jinx-nimikkeellä julkaistut rikos- ja vakoilujännarit löysivät myöhemmin kodin Image Comicsilta.

Realistinen, maanläheinen lähestymistapa ja huolellinen taustatyö leimaavat Bendisin varhaisempia töitä. Fire perustuu löyhästi CIA:n toimintaan. Jinx-sar- jakuvaa taustoittaessaan hän haastatteli oikeita palkkionmetsästäjiä. Torso on tositapahtumiin pohjaava kuvaus Elliot Nessin uran loppuvaiheista. Omaelämän- kerrallisissa Fortune and Glory -albumissa Bendis kuvailee yrityksiään myydä käsi- kirjoitustaan Hollywood-studioille.

Imagen kautta Bendis päätyi kirjoittamaan Powersin lisäksi Todd McFarlanen Spawn-sarjakuvan spin-offeja. Plan myös Marvel Comics kaappasi miehen talliinsa. Bendis sai kirjoitettavakseen nuoruutensa suosikkiahmo Daredevilin ja työkump- panikseen ystävänsä, kuvittaja David Mackin. Bendisin värvääminen oli osa Marvelin vuoden 2000 rakenneuudistusta, jossa yhtiö palkkasi listoilleen joukon nimekkäitä tekijöitä. Bendis osoittautui erääksi suosituimmista tulokkaista.

Parhaimmillaan Bendis on kirjoittanut yhteensä viittä säännöllisesti ilmestyvää sarjakuvaa Marvelille. Vaikka tyyli on vaihtunut rikostarinoista supersankarei- hin, maanläheinen näkökulma on säilynyt, ainakin osittain. Daredevilissä lakiasi- aintoimiston rutiini yhdistyy supersankaritoimintaan, Elektrassa liikutaan jälleen kansainvälisen vakoilun maailmassa ja Alias esittelee supersankarimaailmassa työskentelevän etsivän. Näyttää siltä, että Bendis on siirtänyt Powersissa hyväksi havaitun konseptin, taustatutkimukseen pohjaavan materiaalin yhdistämisen fan- tasiamaailmaan, Marvelille kirjoittamiinsa sarjakuviin. Omaperäisiä ideoita ei vai- kuta riittävän aivan kaikkiin tuottelijaan kirjoittajan lehtiin: sinänsä laadukas Alias vaikuttaa melko suorilta Powers-kopiolta.

Dialogi on Bendisin tarinoiden vahvin ja arvostetuin ominaisuus. Hänellä on taito kirjoittaa pitkiä kohtauksia, jopa kokonaisia jaksoja, jotka ovat mielenkiintoista luettavaa, vaikka varsinaisesti mitään ei tapahtuisikaan. Puhekuplasta toiseen pouk- koileva konekiväridialogi on elävää ja hauskaa. Kaikkia puheliat tarinat eivät miellytä: Bendis on saanut osakseen arvostelua pitkistä keskustelukohtauksista johtuvasta hitaasta juonenkuljetuksesta.

Satunnaisista kritiikeistä huolimatta Brian Bendis on niin amerikkalaisten luki- joiden kuin kriitikoidenkin lemmikki. Hänen sarjansa ovat olleet Eisner-, Eagle- ja Harvey-ehdokkaana ja hänen jatkuvat sarjansa myyvät tasaisesti hyvin. Bendisin myyntitilastojen perusteella suosituin sarjakuva tällä hetkellä on Ultimate Spider- man, uudelleenkerrota Hämähäkkimiehen alkuvaiheista ja samalla kirjoittajansa konservatiivisin työ.

